АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
орган аудиторського самоврядування

вул. Велика Житомирська, 33, м. Київ, 01601
Адреса для листування: вул. Стрітенська, 10, оф. 434, м. Київ, 04053
Тел./факс (044) 279-59-78, 279-59-80
E-mail: info@apu.com.ua
http:// www.apu.com.ua
Код ЄДРПОУ 00049972

_____ № _____
на № _____ від _____

Міністру фінансів України
Марченку Сергію Михайловичу
вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008
infomf@minfin.gov.ua

Щодо ініціювання включення аудиторської діяльності до переліку критичних сфер економіки та збереження галузевих критеріїв критичності

Аудиторська палата України (далі — АПУ), здійснюючи професійне самоврядування аудиторів та представляючи інтереси аудиторської спільноти відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», на виконання доручення Ради Аудиторської палати України (витяг з протоколу чергового засідання Ради АПУ від 29 жовтня 2026 року № 199) звертається до Вас із приводу критичної ситуації, що склалася у галузі у зв'язку з набранням чинності постановою Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 23 жовтня 2026 року № 1328.

Зазначеною постановою внесено суттєві зміни до Критеріїв та порядку, за якими здійснюється визначення підприємств, установ та організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, затверджених постановою КМУ від 27 січня 2023 року № 76, а також передбачено перегляд галузевих критеріїв.

Відповідно до оновленого механізму, обов'язковою умовою для визнання підприємства критично важливим є провадження діяльності в одній із 13 визначених Урядом критичних сфер. Водночас у фінансовому блоці цього переліку наразі закріплено виключно банківську діяльність, тоді як сфера незалежного аудиту, формування та реалізацію державної політики в якій забезпечує Міністерство фінансів України, залишилася поза межами базового переліку.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 2A6057080000000000000000000000000000000001
Підписувач Корнієнко Наталя Василівна
Дійсний з 05.11.2026 17:18:33 по 02.11.2027 23:59:59

Аудиторська палата України
№ 01-36/949 від 18.11.2026

Аудиторська палата України наголошує, що аудиторська спільнота не претендує на особливий статус виключно через належність до професії. Ідеться про забезпечення безперервності виконання конкретних, встановлених державою законодавчих вимог щодо фінансової звітності та контролю.

Звертаємо увагу, що Міністерство фінансів України наказом від 23 червня 2026 року № 335 уже визначило надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, одним із критеріїв важливості для галузі національної економіки. Таким чином, необхідність забезпечення безперервності відповідної аудиторської діяльності вже знайшла нормативне відображення. У зв'язку зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2026 року № 1328, вважаємо за необхідне забезпечити збереження цього підходу та його узгодження з оновленими вимогами до визначення критично важливих підприємств.

Невключення сфери обов'язкового аудиту до базового переліку та можливий перегляд у бік звуження чинних галузевих критеріїв створюють реальний ризик втрати суб'єктами аудиторської діяльності статусу критично важливих і можливості бронювання ключових фахівців. Це несе такі системні ризики для держави:

1. **Загроза зриву обов'язкового аудиту підприємств суспільного інтересу, банків та стратегічного державного сектору.** Згідно із законами України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», підприємства, що становлять суспільний інтерес, суб'єкти господарювання державного сектору економіки, державні унітарні підприємства, об'єкти державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави (за переліком постанови КМУ від 04 березня 2015 року № 83), а також комерційні банки зобов'язані щорічно оприлюднювати фінансову звітність разом з аудиторським звітом. Втрата ключових партнерів з аудиту та аудиторів у період підготовки річної звітності унеможливить вчасне завершення перевірок та спричинить масове вимушене порушення вимог законодавства й регуляторів (НБУ, НКЦПФР).
2. **Ризики для фінансової підзвітності стратегічних підприємств, зокрема оборонно-промислового комплексу, та залучення міжнародної допомоги.** Незалежний аудит фінансової звітності та перевірка використання коштів є важливими інструментами забезпечення фінансової підзвітності підприємств оборонно-промислового комплексу (зокрема тих, що належать до великих підприємств та стратегічних об'єктів державної власності, як-от АТ «Українська оборонна промисловість»), а також необхідною умовою реалізації окремих програм міжнародної фінансової і технічної допомоги (МВФ, Світового банку, ЄБРР, інструменту ЄС Ukraine Facility). Безперервність аудиту безпосередньо впливає на довіру міжнародних партнерів, залучення інвестицій у спільні оборонні виробництва та своєчасне отримання макрофінансової підтримки.

3. **Тривалий цикл підготовки та невідновлюваність кадрового потенціалу.** Право на провадження аудиторської діяльності та підписання аудиторських звітів щодо підприємств суспільного інтересу мають виключно фахівці, які пройшли складну процедуру державної атестації, виконали вимоги щодо практичного досвіду та внесені до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності. Мобілізація таких вузькопрофільних фахівців не може бути оперативно компенсована на ринку праці, що фактично паралізує виконання завдань з обов'язкового аудиту.

Ураховуючи викладене та передбачений постановою КМУ від 23 жовтня 2026 року № 1328 механізм розширення переліку критичних сфер за поданням профільного центрального органу виконавчої влади, Аудиторська палата України просить Міністерство фінансів України:

1. Ініціювати в установленому порядку розгляд питання щодо віднесення аудиторської діяльності, насамперед обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та стратегічно важливих підприємств, до сфер діяльності, безперервність яких має критичне значення для забезпечення макрофінансової стійкості та економічної безпеки держави.
2. Під час перегляду галузевих критеріїв зберегти можливість визначення критично важливими суб'єктів аудиторської діяльності, які відповідають критеріям, установленим наказом Міністерства фінансів України від 23 червня 2026 року № 335, з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України № 76 у редакції постанови № 1328.
3. Розглянути можливість застосування правового механізму, який забезпечить безперервність діяльності суб'єктів аудиторської діяльності, що вже отримали статус критично важливих, під час перегляду відповідних критеріїв, у межах повноважень Міністерства фінансів України та з дотриманням законодавства.
4. Залучити представників Аудиторської палати України до консультацій щодо підготовки відповідних нормативних змін та погодження галузевих критеріїв.
5. Про результати розгляду цього звернення просимо поінформувати Аудиторську палату України у встановлений законодавством строк.

Додаток: витяг із протоколу чергового засідання Ради АПУ від 29.10.2026 № 199 на 1 арк. в 1 прим.

Тимчасово виконуючий обов’язки Виконавчого директора **Наталя КОРНІЄНКО**